

RODE KOOL

Onze informatiebladen geven uitvoerige technische informatie en tips over specifieke onderwerpen, welk direct in relatie staan met zaden en zaaien.

ZAAIEN

Rode kool kan voor de winter in een koude bak gezaaid worden (op een rijtje in de grond van de bak zelf). De plantjes overleven de winter in de afgeschermdde bak en worden dan vroeg in het voorjaar (maart) opgenomen en in de volle grond geplaatst. Let bij het opnemen op dat het kluitje intact blijft - de aarde moet zoveel mogelijk aan de wortels blijven zitten. Deze teelt levert oogstbare kolen in juli-augustus. Er kan ook vroeg in het voorjaar in een koude bak gezaaid worden (eind februari-maart), voor een oogst in het vroege najaar. Plant de opgekweekte plantjes uiterlijk in mei uit. De plantafstand moet ruim zijn, bv 70 x 70 cm. Het hangt een beetje af van de grote van de gebruikte soort.

In april kan ook nog in de volle grond op een zaaibed gezaaid worden. Uiterlijk eind juni moeten deze planten naar hun definitieve plek. Een geschikt ras voor deze teelt is de 'Langedijker bewaar'. Zoals de naam het al zegt is dit bij uitstek een ras dat lang bewaard kan worden in de winter.

Wie echter geen zin heeft in al dat gedoe, koopt gewoon plantjes in een tuincentrum. Vaak is dan echter niet bekend welk ras het is, en voor welke teelt de plantjes geschikt zijn.

BEMESTING

Rode Kolen zijn grote planten die aardig wat voeding kunnen verstouwen. Dat betekent dat de stikstofvoorziening op peil moet zijn. Stalmest is prima om mee te bemesten, anders een mengsel van compost en koemestkorrels. Kolen doen het beter in gronden met wat klei erin, die zijn minder droogtegevoelig.

ZIEKTEN EN PLAGEN

Het probleem met de teelt van koolsoorten zit hem vaak in de ziekten en plagen. (en soms met de plantafstand, omdat de planten wat groter worden dan we verwachten). Kennis van de ziekten en plagen van kool is belangrijk om succesvol te kunnen blijven telen.

Aardvlooiën maken kleine ronde gaatjes in jonge planten. Zien we deze gaatjes zonder dat er rupsen op het blad zitten, dan gaat het waarschijnlijk om de aardvlo. De planten groeien vrij gemakkelijk over deze beschadigingen heen. Vogelmuur is een voedselplant voor de aardvlo, we kunnen deze plantjes het beste laten staan om de diertjes een alternatief te bieden.

Het groot koolwitje zet hele plakaten eieren tegelijk af op een enkel blad en kan daardoor grote schade aanrichten. Het kleine koolwitje zet haar eieren een voor een af en is daardoor minder schadelijk. De rupsen van het grote koolwitje zijn gelig en hebben een zwarte kop en zwarte punten, die van het kleine koolwitje zijn groen met een gele zijstreep. De rupsen kunnen zich ook in een kool boren, waarna die in zijn geheel kan gaan rotten. We kunnen deze schade het gemakkelijkst voorkomen met insectengaas. Vanaf eind april moet het over de planten heen worden gespannen. Verder kunnen we zorgen voor nestplaatsen van sluipwespen, een van de grootste natuurlijke vijanden van rupsen. Biologische spuitmiddelen op basis van *Bacillus thuringiensis* zijn vooral effectief tegen jonge rupsen.

De kooluil is een nachtvlinder die plakaten van 10-50 eieren aan de onderkant van het blad afzet. De eitjes zijn eerst vuilwit maar verkleuren later naar mat-zwart. De jonge rupsen zijn grijsgroen met zwarte puntjes en een lichte kop, de oudere rupsen hebben een donkere streep op de rug. De rupsen vreten zich een weg naar binnen en veroorzaken rotting van de kool. De beste remedie is weer het insectennet! De koolgalmug vliegt vanaf mei en legt haar eitjes in de groeipunten van de kool. De larven veroorzaken dan een afsterven van het groeipunt en/of vergroeiingen, waarna de boel ook nog eens kan gaan rotten. Tegen dit beestje kunnen we het beste insectengaas gebruiken (maaswijdte < 2 mm). Na het sluiten van de kool (het groeipunt raakt bedekt omdat de kool een krop begint te vormen) is dit gevaar geweken. Men spreekt van draaihartigheid bij aantasting door de koolgalmug, vanwege de vreemde vergroeiingen die het afsterven van het groeipunt teweeg brengt.

De koolvlieg legt haar eitjes in de grond rond de basis van de plant, de geelwitte larven kruipen naar de plant en maken bruine gangen in wortels en stengels. Jonge planten overleven de aantasting niet; de eerste generatie van de vlieg (eind april/begin mei) is daarom de meest schadelijke. Remedie: 'koolkragen' toepassen of as rond de stengel strooien. Dit verhindert dat de vlieg eieren bij de basis van de plant kan leggen.

Knolvoet is een schimmel die in de grond leeft en die de planten kan doen verwelken en/of in groei achterblijven. De wortels vertonen misvormingen, die kunnen gaan rotten - vandaar de naam knolvoet. De schimmels kunnen tot 20 jaar lang in de grond overleven. Voorkomen is hier beter dan genezen: zorg voor goede en gezonde groeiomstandigheden, pas een goede gewashygiëne toe - laat geen gewasresten in de moestuin achter, verwijder zieke planten, pas altijd vruchtwisseling toe van minstens 3 jaar.

Noord-Holland is het enige gebied in Nederland waar de ziekte niet optreedt. Als de ziekte eenmaal in de grond zit, kunnen planten eventueel in potten met schone grond uitgeplant worden waarvan de bodem verwijderd is. De schimmel dringt niet dieper dan 5 cm in de grond door, we vermijden hiermee dus dat de wortels in contact komen met de schimmel. Niet alle koolsoorten zijn even gevoelig voor knolvoet - boerenkool is vrij ongevoelig, sluitkolen en spruitkool zijn minder gevoelig. Bloemkool, broccoli, paksoi en Chinese kool zijn erg gevoelig.

GEWASVERZORGING

Zorg voor een onkruidvrije omgeving, en geef extra water in droge perioden. Gebruik indien mogelijk insectengaas - dit lost veel teeltproblemen op en levert mooie schone kolen op.

VEEL SUCCES EN TUINPLEZIER.